

مهمترین عوامل شیوع این پدیده بوده است. بلند مرتبه سازی پیامدهای منفی با خود داشته که مهمترین آنها بحث امنیت و مسائل اجتماعی آن می‌باشد. آسیب‌پذیری بیشتر ساختمان‌های بلندمرتبه در برابر آتش‌سوزی و زلزله اصلی‌ترین خطرات زندگی در چنین برج‌هایی است، به ویژه در منطقه زلزله خیزی همچون تبریز که یکی از خطرناک‌ترین گسل‌های ایران جهان را در دامان خود دارد. علاوه بر آن سکونت در این ساختمان‌ها به دلیل ماهیت‌شان استرس‌های روانی را افزایش می‌دهد. با توجه به طراحی این گونه برج‌ها، خروج از خانه، یا همان واحد مسکونی و یا اداری، عموماً مستلزم استفاده از آسانسور و محیط پارکینگ است که همین مسئله موجب می‌شود ساکنین آن صرفاً در مواقع ضروری از خانه خود خارج شوند که این نیز به نوبه‌ی خود موجب افزایش استرس و تنش-های روحی افراد ساکن در آن به ویژه کودکان و سالمندان می‌شود.

نظر به اینکه عموم خانواده‌های ایرانی در خانه‌های سنتی و بافت‌های قدیمی شهر زندگی کرده و میکنند که این خود ناشی از فرهنگ و شیوه‌ی زندگی سنتی مردمان شهر بوده که تفاوت فضاهای زندگی در ساختمان‌های بلند و در نتیجه شیوه‌ی زندگی متفاوت در آن، موجب ایجاد تضادهای فرهنگی می‌گردد. در واقع در ساختمان‌های بلند، دیگر خبری از عناصر شهری و معماری سنتی مانند

شهر، زیر پای آنهاست!

« نگاهی کوتاه به پیامدهای بلند مرتبه سازی در شهر تبریز »

امیر ثناجو

info@sanajou.ir

اگر هر از گاهی شما نیز تلوزیون را روشن کرده و سری به شبکه‌ی استانی سهند زده باشید قطعاً آگهی تبلیغات فروش و یا پیش فروش یکی از برج-های تبریز را دیده‌اید که در آن گوینده با لحنی حماسی، خبر فروش واحدهای آن برج را اعلام میکند که گویی شاهکاری معماری و یا بنایی ملی و مردمی ساخته شده است! در این نوشتار، به اختصار برخی از پیامدهای ساختمان‌های بلندمرتبه در شهر تبریز ذکر خواهد آمد.

پدیده‌ی بلندمرتبه سازی که یکی از نتایج روند شهرسازی دوران معاصر بوده چند سالی است که در شهرمان تبریز نیز پر و بال گرفته است. افزایش جمعیت و میزان مهاجرت‌ها به شهر تبریز از

کوچه، درب منزل، بن بست و گذر مستقیم از خانه و کوچه به معبر اصلی نیست و جای آن را درب لابی و پارکینگ و آسانسور و درب ورودی واحد مسکونی و یا اداری گرفته است.

امروزه این ساختمان‌های بلند که مناظر چشم آزاری را برای همشه‌ریان ایجاد کرده است، گونه‌ای حس تسلط و چیرگی منفی بر مردمان شهر تحمیل می‌کند که این خود موجب القای سردی و کاهش انگیزه مردم در مشارکت‌های شهری و عمومی گردیده و حس وجود فاصله‌های طبقاتی را در افشار مختلف جامعه را بیشتر می‌کند.

مردم شهر تبریز که روزگاری با یک نگاه به دوردست، کوهپایه‌های عینالی، تپه‌های اطراف شهر و حتی کوه شیبلی را هم نظاره‌گر بودند امروزه حصاری از ساختمان‌های بلند را مشاهده‌گر هستند که این مسئله در حاشیه بلوار منتهی به شاهگلی بیشتر ملموس است. عدم وجود چشم‌انداز مناسب شهری و طبیعی و نیز میزان بالای تردد خودروها در شهر به علت افزایش جمعیت، استرس‌ها و تنش‌های روحی و روانی ساکنین شهر را افزایش می‌دهد که متعاقب آن از میزان کیفیت زندگی اجتماعی کاسته شده و کارکردهای شهری تحت تاثیر قرار می‌گیرد.

در طی دهه‌های اخیر، به علت سود چند برابری سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان، برخی بانک‌ها و سرمایه‌داران را در سودای کسب سود بیشتر وادار به

سرمایه‌گذاری در صنعت برج‌سازی، حتی در مناطق بسیار پر خطر و زلزله‌خیزی همچون رش‌دیه، نموده است. از سوی دیگر، بخشی از جامعه که دارای سرمایه بوده و یا از قشر نوکیسه به شمار می‌آیند، زندگی در این برج‌ها و به ویژه در طبقات بالاتر را به دلیل داشتن چشم‌اندازی طبیعی و شهری، ترجیح می‌دهند و هم سازندگان و هم خریداران این ساختمان‌های بلند، خود را بر فراز و فراتر از شهر می‌بینند؛ و به عبارت بهتر: شهر، زیر پای آنهاست!

